

Kommuneplan samfunnsdel 2019 – 2031

KRØDSHERAD KOMMUNE

Prosjektplan for arbeidet

1 Bakgrunn

Gjeldende samfunnsdel av kommuneplanen for Krødsherad ble vedtatt av kommunestyret i 2006 og gjelder perioden 2007 – 2019. Kommuneplanens arealdel for perioden 2012 – 2024 ble vedtatt av Krødsherad kommunestyre i september 2013. Dette utløste arbeidet med en total revisjon av gjeldende samfunnsdel.

Arbeidet med revisjonen av samfunnsdelen ble igangsatt og planprogrammet ble vedtatt i Krødsherad kommunestyre i august 2014. Det ble i toårsperioden bygget et godt fundament gjennom en bred involvering og medvirkning fra innbyggerne. Av ulike grunner stoppet arbeidet opp igjen i 2016. Arbeidet er restartet i to omganger i 2018. Formannskapet har sluttet seg til at vedtatt planprogram fra 2014 legges til grunn også for det videre arbeidet, men det er behov for en innstramning og spissing av prosessen i en prosjektplan.

I denne prosjektplanen legges det opp til at planarbeidet for samfunnsdelen gjennomføres fram mot andre halvår 2019, og en tar sikte på at det er det nyvalgte kommunestyret som vedtar kommuneplanens samfunnsdel. Planen gis en tidshorison fram mot 2031, og handlingsdeler skal i perioden revideres tidlig i hver kommunestyreperiode; 2023 og 2027.

2 Føringer

Både Kommune lov og Plan- og bygningslov stiller krav til kommunen om at den skal drive langsiktig planlegging.

Kommunelovens § 5

Kommunen skal utarbeide en samordnet plan for den kommunale virksomhet.

Kommuneplanleggingen skal bygge på en realistisk vurdering av den forventede utvikling i kommunen, og av de økonomiske ressurser som vil stå til rådighet, slik dette framgår av økonomiplanen.

Plan- og bygningsloven § 11-1 Kommuneplan

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Det kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder.

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen.

Plan- og bygningslovens § 11-2 Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

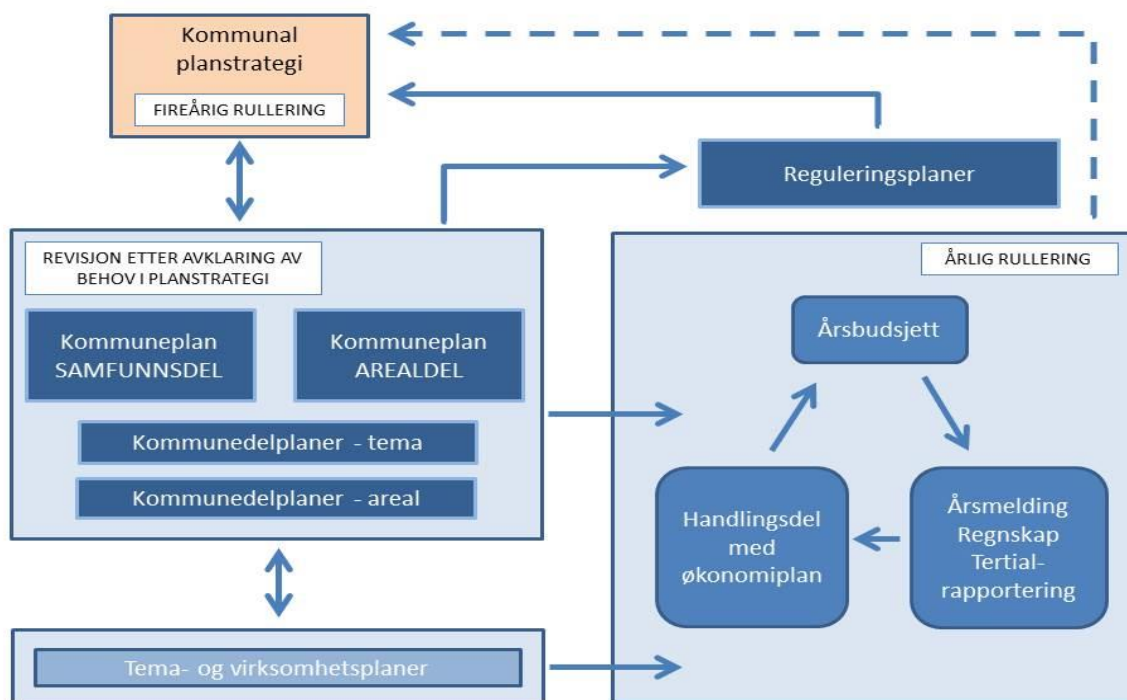
Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig.

3 Kommuneplanens plass i planhierarkiet

Kommuneplanen er et styringsverktøy for å legge til rette for ønsket samfunnsutvikling, arealforvaltning og tjenesteproduksjon. En samlet kommuneplan har en samfunnsdel og en arealdel. Sammen setter de kursen for utviklingen i kommunen; for samfunnsutviklingen, for arealbruken og for kommuneorganisasjonen. Samfunnsdelens hoveddokument er langsiktig og har ingen konkrete tiltak. Den konkrete oppfølgingen med tiltak beskrives i handlingsdelen, som utgjøres av kommunens fireårige handlingsplan og økonomiplan, og som årlig rulleres i forbindelse med budsjettbehandling.

- **Samfunnsdelen** tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet, og for kommunen som organisasjon. Tidsperspektiv 10 – 15 år. Samfunnsdelen skal følges opp med en handlingsdel, som angir konkrete planer for temaer og fokusområder de nærmeste 4 år. Det årlige budsjettokumentet med 4-årig handlingsprogram og økonomiplan utgjør handlingsdelen.
- **Arealdelen** er en arealplan for hele kommunen som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Gjeldende arealdel for Krødsherad er vedtatt i kommunestyret i 2013. Denne har en tidshorisont mot 2024.
- I tillegg til den overordnede kommuneplanen vil kommunen utarbeide **kommunedelplaner** for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder.
- **Kommunal planstrategi** viser hvilke planer kommunen skal arbeide med i kommunestyreperioden, og vil, sammen med handlingsprogram og økonomiplan, fungere som handlingsdel for kommuneplanens samfunnsdel. Planstrategien er en oversikt over planer i kommunen, og hvilket planarbeid som skal prioriteres i inneværende periode. Revidering av kommuneplanens samfunnsdel er forankret i kommunal planstrategi 2016 – 2020, vedtatt i november 2016. Her avklares behovet for en total revisjon av eksisterende samfunnsdel. Ny planstrategi skal behandles i 2020.

Kommuneplanens plass i planhierarkiet kan illustreres som figur 1 under.

Figur 1 Planhierarkiet i en kommune

Fra Miljøverndepartementets veileder «Kommuneplanprosess – samfunnsdelen»:

«Hovedformålet med samfunnsdelen er ikke at kommunen skal utarbeide samfunnsdelen som et altomfattende oppslagsverk hvor alle aspekter ved kommunesamfunnet og kommuneorganisasjonen drøftes inngående. Skal samfunnsdelen få en politisk relevans og være et nyttig styringsverktøy for å synliggjøre strategiske plangrep, må politiske prioriteringer komme tydelig fram i dokumentet.

En god samfunnsdel defineres derfor ikke nødvendigvis av sitt omfang, men i hvilken grad det er et fokusert og handlingsrettet dokument som peker ut noen prioriterte satsningsområder.»

Med utgangspunkt i lovenes føringer, departementets veileder, samt planhierarkiet illustrert i figur 1, utarbeides kommuneplanens samfunnsdel som et overordnet politisk styringsdokument. Dokumentet tydeliggjør retning og mål, og danner således grunnlag for strategiske valg og prioriteringer knyttet til kommunens planlegging for kommunesamfunnet som helhet og for kommunen som organisasjon. All videre kommunal planlegging skal være forankret i kommuneplanens samfunnsdel.

4 Organisering av arbeidet

Oppdragsgiver:	Krødsherad kommunestyre (Planprogrammet K-sak 116/16)
Prosjekteier:	Rådmannen i Krødsherad
Styringsgruppe:	Krødsherad Formannskap
Prosjektgruppe:	Guro Dæhlen (plan), Anne Marit Tangen (helse/omsorg), Børre Jensen (oppvekst), Geir Waaler (prosjektleder)
Forankring:	Folkemøter basert på temaer

5 Ambisjon for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel

Arbeidet med planen har som utgangspunkt en optimistisk tro på Krødsheradsamfunnet, og et ønske om videre **vekst og utvikling** til glede for både kommunens faste innbyggere, for fritidsinnbyggere, for næringsliv, for reiseliv og for turister. Vi ønsker at Krødsherad skal være et framtidsrettet og robust lokalsamfunn. Kommuneplanens samfunnsdel skal støtte opp under en slik målsetting, og bør ha som ambisjon å kunne svare ut disse viktige spørsmålene:

Hvor vil vi, og hvorfor vil vi dit?

Ett viktig element i denne prosessen vil være å enes om et framtidsbilde for Krødsherad. Å tegne et slikt bilde av kommunen slik vi ønsker at den skal framstå ved utløpet av planperioden i 2031, vil være nyttig for å visualisere hvilken posisjon man ønsker at kommunen skal ha. En visjon er den «mental driveren» som skal hjelpe oss med å utvikle kommunen i den retningen vi ønsker. Visjonen skal, for både politikere og ansatte, være forpliktende og gi føringer i det daglige arbeidet. Samtidig må den være forankret hos bygdas innbyggere. Gjennom framtidsbilde og visjon er retning satt. Det innebærer at man ikke kan gå i alle retninger. I arbeidet er det viktig å begrunne retningsvalget og også bevisstgjøre seg hva et slikt valg faktisk innebærer.

Hva vil vi?

Framtidsbildet/visjonen skal hjelpe oss til å definere konkrete **mål** på veien. Overordnede mål for kommunesamfunnet som helhet og for kommunen som organisasjon. Det kan også innebære å identifisere ett til to områder der vi vil at Krødsherad skal utmerke seg og være litt unike.

Hvordan?

Når mål er definert, må det lages **strategier** hvordan disse skal nås. Strategier er virkemidler for å nå målene. I denne fasen er det også viktig å identifisere utfordringer og hindringer som vil kunne dukke opp, og drøfte hvordan kommunen tenker å møte disse for å håndtere, og om mulig redusere, både sannsynlighet og konsekvenser.

5.1 Visjonen

Krødsherads visjon er å være et **«Vertskap i verdensklasse»**.

Denne visjonen tuftes på følgende grunnverdier:

- Imøtekommenhet
- Raushet og inkludering
- Nytenkning
- MOT

Imøtekommenhet

Å møte mennesker på en positiv måte, med vennlighet og et smil, er grunnleggende viktig for å skape meningsfull dialog. Å bli møtt med respekt og interesse gir en følelse av likeverdighet, og en opplevelse av å bli ivaretatt og hørt. Det gir også en forståelse for at svaret på et ønske kan være nei. «Jeg hører hva du sier, men...» Vi skal vise folkeskikk, men også være tydelig på rammer.

Raushet og inkludering

Det handler om å by på seg sjøl. Dyrke mangfold og tåle ulikheter. Være generøse og inkluderende, og ikke oss selv nok. Vise omsorg og godvilje. Ville hverandre vel, og dele kompetanse. Prøve dersom det er mulig. Å være raus og inkluderende er større enn å være imøtekommende.

Nytenkning

Ved å være åpne, interesserte, nysgjerrige og engasjerte skal vi «se utenfor firkanten» og være på leit etter gode løsninger. Det vil være med å bygge kompetanse og dyktiggjøre oss.

MOT

Vi er en MOT – kommune. Krødsherad har undertegnet en avtale med MOT, og forplikter seg med det til også å bruke MOT – filosofiens tre grunnleggende verdier som plattform i samfunnsbyggingen:

- MOT til å leve
- MOT til å bry seg
- MOT til å si nei

5.2 Målene

Målene i kommuneplanens samfunnsdel skal omhandle kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon, og beskriver **«Slik vil vi ha det»**.

5.3 Strategiene

«Slik gjør vi det». Strategiene skal beskrive hva som, på overordnet nivå, er nødvendige handlinger for å nå målene. Samfunnsdelens hoveddokument er langsiktig og har ingen konkrete tiltak. Den konkrete oppfølgingen med tiltak skal beskrives i handlingsdelen.

6 Temaer

Vedtatt planprogram fra 2014 beskriver fokusområder for planarbeidet. Disse definerer områder/utfordringer der kommunen må mobilisere utviklingskraft og gjennomføringsevne. Disse føringene følges opp, organisert innenfor følgende temaer:

6.1 Bo

Omhandler fasiliteter, tilbud og tjenester i hjemmet og nært hjemmet.

- Boliger og tomter
- Trafikksikkerhet
- Samfunnssikkerhet
- Stedsutvikling
- Infrastruktur
- Kommunikasjon
- Teknologi

6.2 Leve

Omhandler tjenester og tilbud i nærmiljøet og lokalsamfunnet, ut over det å bo.

- Folkehelse
- Fritid
- Frivillighet
- Kultur, idrett og friluftsliv
- Klima og miljø
- Helsetjenester
- Barnehage og skole
- Eldreomsorg

6.3 Arbeide

Omhandler sysselsetting og næringsliv

- Reiseliv og turisme
- Handel og service
- Jord- og skogbruk
- Industri
- Bygg og anlegg

6.4 Skape

Omhandler å bidra til utvikling og nyskaping

- Internt i kommunen
- Sammen med næringslivet
- Sammen med frivillig sektor
- Sammen med nabokommuner og regioner
- Merkevarerbygging

6.5 Metodikk for arbeidet

Tema	<ul style="list-style-type: none"> • Fokusområder 	Slik vil vi ha det	Slik vil vi gjøre det
Bo	<ul style="list-style-type: none"> • Boliger og tomter • Trafikksikkerhet • Samfunnssikkerhet • Stedsutvikling • Infrastruktur • Kommunikasjon • Teknologi 		
Leve	<ul style="list-style-type: none"> • Folkehelse • Fritid • Frivillighet • Kultur, idrett og friluftsliv • Klima og miljø • Helsetjenester • Barnehage og skole • Eldreomsorg 		
Arbeide	<ul style="list-style-type: none"> • Reiseliv og turisme • Handel og service • Jord- og skogbruk • Industri • Bygg og anlegg • (Annen næring) 		
Skape	<ul style="list-style-type: none"> • Internt i kommunen • Sammen med næringslivet • Sammen med frivillig sektor • Sammen med nabokommuner og regioner • Merkevarerbygging 		